

dennemű mozgás után emelkedik. még pedig az emelkedés, Villari szerint, némileg arányos ugyan a végzett munkával, mindazonáltal a testnek vagy valamely izomnak munka közben és

pihenéskor való hőingadozása tisztán a mechanika törvényei szerint meg nem határozható. (Schmidt's Jahrbücher 1881. 12. sz.).
T. L.

TÁRSULATI ÜGYEK.

Fegyzőkönyvi kivonatok a társulat üléseiről.

XXII. VÁLASZTMÁNYI ÜLÉS.

1882, november 15-ikén.

Elnök: BR. EÖTVÖS LORÁND.

Titkár felemlítve, hogy az év vége közeledik és az országos segélyből készülő munkálatok állásáról a közgyűlésnek jelentést kell tennie, kéri a választmányt, hatalmazza őt fel, hogy a megbízottakhoz munkálataik állását illetőleg felszólítást intézhessen. — A választmány az ez irányban teendő intézkedéssel a titkárt megbízta.

Titkár előterjeszti a Forgó tőke pénztári állását október végéig. — Tudomásul van.

A könyvtárba a múlt vál. ülés óta következő ajándékok érkeztek: „Az országban létező gazdasági egyesületek létszámának és működésének áttekintése 1881. év végén“; a Földm. min. ajándéka. — M. A. Marion, „Application du sulfure de Carbon au traitement des vignes phylloxérées, 1878“; — Franjo Kuralt, „Trsna us ili Phylloxera vastatrix, kratak naputak vinogradarom“; Dr. Horváth G. ajándéka. — Dr. Thanhoffler L., „A tenyésztésről“; szerző ajándéka. — N. v. Konkoly, „Beobachtungen angestellt am

astrophysischen Observatorium in Ó-Gyalla“; szerző ajándéka. — Dr. Franz v. Waila „Einige Eigenschaften der Zahlen, welche zum Produkt der ersten n Primarzahlen prim und kleiner als dasselbe sind“; szerző ajándéka. — Bereczky Máté, „Gyümölcsészeti vázlatok“ II. k. 2. és 3. füzet; szerző ajándéka. — Köszönettel vétetnek.

Titkár elszomorodással jelenti, hogy a múlt vál. ülés óta öt tagtársunk elhunytáról értesült; elhunytak: Chobot Ferencz, áldozár, Szabadkán; — Dr. Kürthy Kálmán, orvos, M.-Szigeten; — Psik Sándor, számtiszt, Mezőhegyesen; — Schuller Sámuel, ügyvéd, Munkácson; — Dr. Zsíró István, m. főorvos, Ungváron. — Szomorú tudomásul szolgál.

Kilépését bejelentette 1. — Tudomásul van.

Az új tagokul ajánlottak nevei felolvastattak és mindannyian, száma 14-en megválasztottak; velök a tagok létszáma, a veszteségeket levonva, 5583-ra emelkedett, kik között 120 alapító és 100 hölgyszám van.

XXI. SZAK ÜLÉS.

1882, nov. 15-ikén.

Elnök: BR. EÖTVÖS LORÁND.

50. Dr. Mihalkovics Géza „A Thoma-féle mikrotomról tartott előadást. Előre bocsátva, hogy mennyire fontos az állattan, növénytan és különösen az embriológia terén a finom mikroszkópi metszetek egész sorának a készítése, röviden felemlíti az eddigi alkalmazásban levő egyszerű mikrotomok szerkezetét és alkalmazását, kitérve hiányait is; azután leírja és tárgyalja a Thoma-féle mikrotomot, mely jelenleg a legalkalmasabb eszköz e téren. Szól végre a metszetekre szánt tárgyak, embriók e célra való megkeményítéséről, alkalmas anyagokba beágyazásáról,

festéséről és vizsgálatáról. A szóval elmondottakat mutatványokkal illusztrálta. (Bővebben közöljük.)

51. Frank Ödön „A lakások dezinfekciójáról“ való vizsgálatának eredményét terjesztette elő, a melyeket Dr. Döleschall Sándorral együtt végezett. A kérdéssel a budapesti egyetem egészségügyi intézetében foglalkozott, kísérletileg vizsgálva meg mindazon gázok és elpárolgó szerek hatását a baktériumokra, melyek jelenleg fertőztetésre ajánlatnak; nevezetesen a chlór, brom, jód, chloroform, jodoform, jodethyl, karbolsav, thimól és ammoniak hatását.

Kísérletei, melyeket tenyésztett baktériumokkal ellenőrző pontossággal hajtott végre, azt mutatták, hogy ez anyagok gőzei még arány-

lag nagy mennyiségben alkalmazva sem képesek a baktériumok életét és szaporodó képességét kioltani. (Bővebben közöljük.)

A Forgó Tőke pénztári kimutatása

1882. évi novemberhó végén.

M e g n e v e z é s	1881		1882		M e g n e v e z é s	1881		1882	
	frt.	kr.	frt.	kr.		frt.	kr.	frt.	kr.
Bevétel.					Kiadás.				
Maradék a megelőző évről	3721	83	2503	74	Alapítványul iratott	2000	—	1000	—
Alapítványi és takarékpénztári kamatok,	1411	80	1420	76	Bütorokra	296	95	73	33
Oklevelek díja	734	—	636	—	Fára, világításra	169	70	287	54
Helybeli tagdíj a folyó évre	4012	—	4049	—	Házbérre	1594	50	1674	—
Vidéki tagdíj a folyó évre	10601	25	10678	—	Irodai költségre	85	90	83	40
Tagdíjhátrélékok	445	50	632	50	Könyvtárra	1529	46	1392	24
Előfizetett tagdíjak	127	—	203	—	Irói díjak s népsz. előad.	1657	37	1552	84
Előfizetések és eladott kiadványok	966	05	819	29	Szerkesztők tiszteletdíja	300	—	300	—
Füzetes Vállalat	1628	43	1552	01	Közöny kiállítására	5385	76	5189	71
Hirdetések	768	20	506	40	Füzetes Vállalatra	1602	53	674	57
Vegyések	26	47	21	44	Kisebb nyomtatványokra	273	55	255	55
					Oklevelek kiállítására	198	20	164	—
Összesen	24442	53	23022	14	Tiszti személyzetre	3480	32	3538	26
					Szolgák fizetésére	1130	—	970	—
					Postaköltségre	115	53	143	50
					Hirdető mellékletre	548	88	239	19
					Vegyés kiadásokra	206	80	219	56
					Rendkívüli kiadásokra	70	—	154	65
					Pályakérdésekre	600	—	300	—
					Összesen	21195	50	18212	34

LEUTNER KÁROLY s. k., pénztárnok.

LEVÉLSZEKRÉNY.

(—) ROVARÁSZATI LAPOK. Ilyen czímen indít meg Dr. Kaufmann Ernő egy folyóiratot, mely hazánkban a leíró állattan egy fontos szakának művelését és az e téren elért eredmények magyar nyelven közlését tűzi ki feladatául.

Feladata lesz első sorban, mint a szerkesztő előfizetésre felhívásában kifejezi, honi búvárainknak alkalmat nyújtani, bármínemű rovarászati észleleteiket, hazánk nyelvén, hazánk anyagi jólétének előmozdítására és közművelődésének fejlesztésére közzétenni, hogy a rovarászat iránt érdeklél viseltető magyar közönség, ne kényszerüljön ismeretvágyát ezentúl idegen szaklapok hasábjairól kielégíteni. A külföld vívmányait sem tévesztve szem előtt, főképen honi rovarászatunk viszonyait fogja felkarolni; részletes közléseket fog adni a

rovarok ismertetése, előjövetele, gyűjtése, eltartása és gazdasági értékükre vonatkozólag; — irodalmi tudósítások, beküldött kérdések tárgyalása, csere- és egyéb, a rovarászat körébe tartozó apróságok adják meg végre a lapnak azon alakot, melylyel az irodalom mai álláspontja szerint bírnia kell.

A „Rovarászati Lapok“ jövő 1883-ik év január havától kezdve, havonkénti füzetekben fog megjelenni. Előfizetési ára egy évre 4 frt.

Az előfizetéseknek (legczélszerűbben postai utalvánnyal) vagy írásbeli megrendeléseknek beküldését legkésőbb f. december hó 25-ig kéri a szerkesztő (Pécs, Györgybánya), hogy így a lap kiadása és postai szétküldése, fönnakadást ne szenvedjen.

KÉRDÉSEK.

(60.) Fizikailag kivihető és gyakorlatilag érvényesíthető volna-e Budapest hévvízforrásai melegének oly módon való hasznosítása, hogy a hő-elektromos oszlop egyik vége valamelyik hévvízforrás reservoirja, a másik vége pedig jégverembe helyeztetnék és az ekként fejlődő elektromos áram világitásra, mechanikai munka végzésére fordíttatnék.

Dr. J. F.

(61.) Néhány szőlőlevelet azon kérelemmel küldök fel, legyenek szívesek e betegség mibenlétét megmagyarázni, s minthogy e bántalom a leveleken kívül még a szőlőfürtjeit is megtámadja s a szemeket megsemmisíti, kérem az ellene alkalmazandó védelem szíves közlését.

Dr. V. F.

(62.) Beszéd közben több gazdasági tárgyról levén szó, valaki említé a többek közt, hogy múlt év telén tapasztalta, hogy

a télre eltett fejes káposzta december hó közepe felé, ha leveleit egyenként lefejtjük. a levelek közt, a levél vastag húsos szára táján tökéletesen kifejlődött érett magvak találhatók, melyek, ha jó földbe vettetnék, a legszebb fejes téli káposzta fejlődik belőle. Vidékünkön több káposztatermelőt e felől megkérdezve, ezt igazolták, állítván, hogy káposztájukat többen csakis ilyen magból tenyésztik. Egy termelő mondása szerint a legnagyobb egészséges fejekben 20—40 szem található.

Teljes meggyőződést akarván e felől szerezni, nov. hó 3-ikán több fejet felbontva, magam is arra jöttem, hogy az említett helyeken csakugyan fehér, némely helyen szürke, apró, természetesen fejletlen kis magvacská van.

Kérek felvilágosítást.

K. K.

FELELETEK.

(48.) A beküldött kenyér *egérkövet* — arzént — tartalmazott, még pedig oly mennyiségben, hogy egy darabja (mintegy 50 gramm) elég erős arzéntükröt adott. Más mérgező hatású anyag a kenyérben és lisztben nem találtatott; utóbbi arzénra nem vizsgáltatott meg.

Ezek szerint valószínű, hogy a hányásingert és hányást az arzén okozta, a mely már kis mennyiségben is valóban hányásingert, hányást, vértódulást a fejhez s hasonló tünetenyeket okoz. Lehetséges, hogy az arzén egyenlőtlenül volt elkeverődve a kenyérben, s így egyik másik evő több arzént is evett, mint a mennyire az elemzés alapján következtetni lehet, a mi még inkább megmagyarázza a tapasztalt heves mérgezési jeleket.

Hogyan keverődhetett az egérkő a kenyérhez, azt nem tudjuk. Ha tagtársunk körül néz kamrájában, nem hever-e ott pl. arzéntartalmú patkányméreg, vagy efféle, akkor talán reá is fog jönni a kenyér mérgezésének a módjára.

F. J.

(59.) A Felső-Vissón talált új ásványvíz díj nélküli elemzésére Dr. B. J. tagtársunk vállalkozott; azonban az elemzéshez szükséges vizet a vidéken most uralkodó idő miatt csak a jövő évi május hóban küldhetik.

SZERK.

(60.) Fizikailag igenis kivihető, de gyakorlatilag nem érvényesíthető, és pedig két oknál fogva nem: 1-ször, mert a hőmérsék-különbség (30—40 fok) igen csekély, 2-szor azért, mert a hő-elektromos oszlop elektromindító ereje, még ha tizszer

akkora volna is a hőmérsékkülönbség, oly kicsiny, hogy a szó szoros értelmében *óriási* oszlopot kellene összeállítani és a végzett munka még is áll volna számbavehető, minthogy a melegségnek csak csekély része alakulhatna át mechanikai energiává, s a nagyobb rész okvetetlenül a hőmérsék kiegyenlítésére, nevezetesen a vezeték hevítésére és a jégverem fűtésére fordíttatnék.

Sz. K.

(61.) A beküldött szőlőleveleken található rendellenes képződmények nem egyebek, mint a szőlő-atka (*Phytoptus vitis*) által előidézett gubacsok. Ez a szabad szemmel nem látható parányi atka a szőlőlevelek alsó lapján él s ott kisebb-nagyobb foltokban fehér vagy sárgás szösznemű képződményeket idéz elő, melyek felett a levelek felső lapja hólyagosan feldudorodik. Ez a jelenség, melyet régebben valami penészgombának (*Erineum*, *Phyllereum*) tulajdonítottak, hazai szőlőinkben kisebb-nagyobb mértékben csaknem mindenütt előfordul, azonban rendszeren semmiféle érezhető kárt nem okoz; csak ott válik a baj komolyabbá, a hol a szöszös képződmények a levelek legnagyobb részét ellepik, s a hol ennek következtében a levelek élettani működése meg van gátolva, mert ilyen esetben a szőlőfürtök meg nem érhetnek s a venyigék fája is éretlen marad. Magát a szőlőfürtöt s az egyes szőlőszemeket közvetlenül az atka nem szokta megtámadni.

A baj ellen a megtámadott leveleknek őszszel összegyűjtését és elégetését ajánlják.

H. G.

Creative Commons License Deed

Nevezd meg! - Így add tovább! 3.0 Unported (CC BY-SA 3.0)

Ez a [Legal Code \(Jogi változat, vagyis a teljes licenc\)](#) szövegének közérthető nyelven megfogalmazott kivonata.

[Figyelmeztetés](#)

A következőket teheted a művel:

szabadon másolhatod, terjesztheted, bemutathatod és előadhatod a művet

származékos műveket (feldolgozásokat) hozhatsz létre

kereskedelmi célra is felhasználhatod a művet

Az alábbi feltételekkel:

Nevezd meg! — A szerző vagy a jogosult által meghatározott módon fel kell tüntetned a műhöz kapcsolódó információkat (pl. a szerző nevét vagy álnévét, a Mű címét).

Így add tovább! — Ha megváltoztatod, átalakítod, feldolgozod ezt a művet, az így létrejött alkotást csak a jelenlegivel megegyező licenc alatt terjesztheted.

Az alábbiak figyelembevételével:

Engedélyezés — A szerzői jogok tulajdonosának engedélyével bármelyik fenti feltételtől [eltérhatsz](#).

Közkinccs — Where the work or any of its elements is in the [public domain](#) under applicable law, that status is in no way affected by the license.

Más jogok — A következő jogokat a licenc semmiben nem befolyásolja:

- Your fair dealing or [fair use](#) rights, or other applicable copyright exceptions and limitations;
- A szerző [személyhez fűződő](#) jogai
- Más személyeknek a művet vagy a mű használatát érintő jogai, mint például a [személyiségi jogok](#) vagy az adatvédelmi jogok.

- **Jelzés** — Bármilyen felhasználás vagy terjesztés esetén egyértelműen jelezned kell mások felé ezen mű licencfeltételeit.